

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/459/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1311203723
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1311203723.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Branislava Krála a JUDr. Dariny Kuchtovej, v právnej veci žalobcu: Inštitút manažmentu, o. z., Nám. Hraničiarov č. 9, Bratislava, zast. Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, spol. s r. o., Grösslingova ul. č. 4, Bratislava, proti žalovanej: Perex, a. s., Trnavská cesta č. 39/A, Bratislava, zast. AK LEGAL PROFESSIONALS, spol. s r. o., Tehelná ul. č. 25, Bratislava, o ochranu proti zásahu do dobrej povesti právnickej osoby, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 19. apríla 2013, č. k. 12C/47/2011-303, pomerom hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e.

Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanej, k rukám Advokátskej kancelárie LEGAL PROFESSIONALS, spol. s r. o., trovy odvolacieho konania 334,02 eur, do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplataenia 10.000,- eur, z titulu primeraného zadostučinenia za neoprávnený zásah do dobrej povesti žalobcu. Žalobcovi súd prvého stupňa uložil povinnosť nahradiť žalovanej, na účet jej právneho zástupcu, trovy právneho zastúpenia 4.339,31 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca je občianskym združením, ktorého cieľom je uskutočňovanie činností, vedúcich k povzneseniu a rozvoju Kežmarského regiónu. V záujme podpory získania vysokoškolského vzdelania väčšiemu počtu obyvateľov Kežmarku, mesto Kežmarok uzavrelo, okrem iného, s Právnickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej len „PF UMB“) a s Trenčianskou univerzitou A. Dubčeka v Trenčíne (ďalej len „TUAD“), zmluvy o zriadení detašovaných pracovísk v Kežmarku. V súvislosti s tým žalobca uzavrel dňa 28. 9. 2009 s TUAD dve zmluvy, a to 1/ zmluvu o komplexnom zabezpečení služieb pre potreby projektu alokovaného pracoviska vysokoškolského štúdia, akreditovaného študijného programu v prvom stupni externého štúdia (študijný odbor: 3.3.14 Ľudské zdroje a personálny manažment - bakalárske, inžinierske štúdium, akademický rok 2009/2010, zimný semester v Kežmarku, 2/ zmluvu o komplexnom zabezpečení služieb pre potreby projektu alokovaného pracoviska vysokoškolského štúdia, akreditovaného študijného odboru v prvom stupni externého štúdia (študijný odbor: 3.1.6. Politológia - bakalárske štúdium, akademický rok 2009/2010, zimný semester v Kežmarku). V čl. 3 oboch týchto zmlúv sa žalobca zaviazal zabezpečiť priestory na vyučovanie, priestory pre vyučujúcich, služby spojené s užívaním týchto priestorov (energie, upratovanie a pod.), úschovu didaktických pomôcok a študijných materiálov v priestore pre vyučujúcich, úhradu cestovných nákladov zamestnancom TUAD, vyslaným na plnenie pracovných povinností do Kežmarku a ich bezplatné ubytovanie v Kežmarku. V čl. 4 zmluvy 1/ sa TUAD zaviazala zaplatiť žalobcovi

za uvedené služby pre 1. ročník bakalárskeho štúdia cenu 17.194,45 eur, pre 1. ročník inžinierskeho štúdia cenu 16.729,74 eur a pre 1. ročník inžinierskeho štúdia - 2. trieda cenu 15.534,75 eur. V čl. 4 zmluvy 2/ sa TUAD zaviazala zaplatiť žalobcovi pre 1. ročník cenu 11.949,81 eur a pre 2. ročník cenu 11.949,81 eur. Denník Pravda, vydavateľom ktorého je žalovaná, uverejnil dňa 25. 1. 2010 článok s titulkami „Peniaze študentov miznú v tuneli pod Tatrami,“ „O predraženom kurze v Kežmarku nič neviem, tvrdí dekan.“ Predmetom tohto článku je kritika predražených priestorov pracoviska TUAD v Kežmarku, nachádzajúcich sa v Strednej odbornej škole na Garbiarskej ul. v tomto meste. Autor článku v ňom uvádza, že pre školu nevýhodnú zmluvu podpísal odchádzajúci rektor A. A. krátko pred tým, než podal demisiu, pričom v spomenutej SOŠ prenajal tri učebne a zborovňu, každú za takmer 100,- eur na hodinu, hoci SOŠ si účtuje najviac 11,- eur a zvyšné peniaze končia v Inštitúte manažmentu Kežmarského regiónu, ktorého jedinou úlohou je sprostredkovať prenájom. Dňa 26. 1. 2010 uverejnil denník Pravda článok s titulkom „Kontrolóri preveria učiteľku s pochybným diplomom.“ Okrem iného sa v tomto článku uvádza, že rektor TUAD A., čelí kritike za nevýhodnú zmluvu, ktorú podpísal s Inštitútom manažmentu Kežmarského regiónu, pričom univerzita platí inštitútu desaťnásobne viac za prenájom učební, kde študujú externisti. Inštitút si totiž prenajíma učebňu najviac za 11,- eur za hodinu, od univerzity však inkasuje zhruba 95,- eur. Dňa 3. 2. 2010 uverejnil denník Pravda článok s titulkom „Odvolaný rektor z Trenčína je späť ako dekan.“ V článku sa uvádza, že žalobca si prenajíma priestory SOŠ na Garbiarskej ul. v Kežmarku za desaťnásobne nižšiu cenu, ako účtuje univerzite. Kým univerzita platí hodinový prenájom za jednu triedu takmer 100,- eur, strednej škole ide najviac 11,- eur. Dňa 8. 2. 2010 uverejnil denník Pravda článok s titulkom „Čierne školné vyberajú po Trenčíne aj v Prešove.“ V článku sa okrem iného uvádza, že Trenčianska univerzita v súčasnosti vyberá od externistov legálne školné a potom platí cez nevýhodnú zmluvu peniaze za prenájom neziskovkám a tam sa peniaze strácajú, pričom ide napr. o Inštitút manažmentu kežmarského regiónu. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že žalobca uzavrel s SOŠ v Kežmarku zmluvu o nájme a zabezpečení služieb, pre potreby projektu alokovaných a detašovaných pracovísk vysokoškolského štúdia, akreditovaných študijných programov v 1. stupni externého štúdia, študijný odbor: Politológia, Ľudské zdroje, Personálny manažment, Právo, Ošetrovateľstvo. V čl. 5 tejto zmluvy bolo dojednané nájomné za spoločenskú miestnosť a učebňu s výpočtovou technikou 11,- eur/hod, vrátane nájmu za nebytové priestory a za hnuiteľný majetok a vrátane platieb za elektrickú energiu, dodávku tepla, kúrenie, teplej vody, vodného a stočného, upratovanie, čistiace prostriedky a odvoz odpadu. Táto cena je pritom najvyššou možnou cenou nájmu, keďže pre iné priestory bola dohodnutá aj nižšia sadzba nájomného (napr. suma 2,50 eur, resp. 4,- eurá/hod). Pri spriemerovaní cien uvedených v tejto zmluve, v súvislosti s nájmom priestorov na výučbu, priemerná cena všetkých prenajatých priestorov predstavuje 7,125 eur/1 hod. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. V konaní bolo preukázané, že na základe zmluvy 1/ žalobca platil Strednej odbornej škole Kežmarok za nájom priestorov na výučbu (bez nákladov na ubytovanie a stravovacie služby), za najdrahšiu učebňu s použitím výpočtovej techniky sumu 11,- eur/1 hod. Pokiaľ teda v denníku Pravda bol uvedený tento údaj, ide o pravdivý a korektný údaj. TUAD však zaplatila žalobcovi za prenájom vyučovacích priestorov sumu 95,11 eur/1 hod. Vyplýva to z celkovej sumy uhradenej zo strany TUAD žalobcovi (49.458,94 eur) a z počtu hodín prenájmu (520 hod.). Ide pritom výlučne o náklady súvisiace s nájmom priestorov SOŠ Kežmarok a v tejto sume nie sú zahrnuté náklady na ubytovanie a cestovné náklady pedagógov. TUAD teda žalobcovi zaplatila za prenájom priestorov skoro desaťkrát viac, ako za ten istý prenájom hradil žalobca Strednej odbornej škole Kežmarok. Tento záver v celom rozsahu korešponduje s údajmi, uvedenými v predmetných článkoch. S poukazom na tieto skutočnosti, súd prvého stupňa uzavrel, že uverejnené informácie neboli objektívne spôsobilé poškodiť dobré meno žalobcu. Vzhľadom na to súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V prípade potvrdenia napadnutého rozsudku navrhol, aby odvolací súd pripustil proti svojmu potvrdzujúcemu rozsudku dovolanie. Vytkol súdu prvého stupňa, že napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil, čo spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. Ďalej uviedol, že nie je správny záver súdu prvého stupňa, že účtoval TUAD cenu nájmu vo výške 95,- eur/1 hod. V tejto súvislosti žalobca v odvolaní uviedol: „Žalobca pritom súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že pri plánovaní rozpočtu nákladov na komplexné zabezpečenie služieb pre alokované pracovisko predpokladali, že počas skúšok a písomiek bude potrebné využiť zborovňu pre vyučujúcich, v rozsahu 560 hodín a priestory pre skúšky a konzultácie na 24 predmetov pri 3 riadnych termínoch v rozsahu 1 480 hodín, sálu na písomku 24 predmetov krát po dvoch hodinách za predmet v rozsahu 144 hodín, priestor pre

osobné veci lektorov a oddych v rozsahu 276 hodín. Podľa logiky žalovaného by po spočítaní aj týchto hodín vychádzala priemerná cena nájomného, vrátane služieb (dodávka energie, upratovanie) na 16,60 eur. Ďalej žalobca v odvolaní namietol, že zamestnancom TUAD hradil cestovné náklady a ubytovanie z príjmov, ktoré mal od TUAD za nájom priestorov. Z týchto príjmov zabezpečoval aj náklady na nepretržitú pedagogickú službu dvoch pedagógov, prevádzku internetového portálu pre študentov a nájom ďalších priestorov v Mestskom kultúrnom stredisku, v hoteli Štart a v ďalších zariadeniach v Kežmarku. Žalobca teda komplexne zabezpečoval logistiku vzdelávania na alokovanom pracovisku v Kežmarku. Bolo podľa žalobcu „povinnosťou žalovaného, ako kritika, predložiť dôkazy o tom, že jeho skutkové tvrdenia sú pravdivé.“ Žalovaná tiež nepreukázala pravdivosť tvrdenia, že rektor A. podpísal obe predmetné zmluvy krátko pred demisiou.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Ust. § 19b ods. 3 Obč. zák. chráni dobrú povesť právnickej osoby pred neoprávneným zásahom. Ide predovšetkým o ochranu pred šírením rôznych nepravdivých informácií o konkrétnej právnickej osobe. Táto ochrana môže byť realizovaná najmä tak, že zásahom dotknutá právnická osoba sa môže na súde domáhať, aby od neoprávnených zásahov bolo upustené a aby bol odstránený závažný stav. Rovnako je možné požadovať primerané zadošťučinenie a to aj v peniazoch. K vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu, spôsobenú zásahom do dobrej povesti právnickej osoby podľa § 19b ods. 3 Obč. zák., musí byť (obdobne ako je tomu v prípade ochrany osobnosti fyzických osôb podľa ust. § 11 a nasl. Obč. zák., pretože týmto spôsobom je právnickým osobám poskytnutá ochrana, blížiac sa ochrane práv fyzických osôb na ochranu ich osobnosti), ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, viažucu sa k porušeniu práva právnickej osoby na dobrú povesť, tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí tu existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a neoprávnenosťou (protiprávnosťou) zásahu.

Bolo povinnosťou súdu prvého stupňa zvážiť, či sporné výroky, obsiahnuté v článkoch uverejnených v denníku Pravda, dosahujú takú intenzitu, že skutočne zasahujú do práva na ochranu dobrej povesti žalovaného alebo či sú situácii primerané. Pri skúmaní tejto otázky bolo treba rozlíšiť, či išlo o skutkové tvrdenia alebo o hodnotiace sudy. Skutkové tvrdenie sa opiera o fakt, objektívne existujúcu realitu, ktorá je zisťiteľná pomocou dokazovania, pravdivosť tvrdenia je teda overiteľná. V zásade platí, že pravdivá informácia nezasahuje do práva právnickej osoby na ochranu dobrej povesti. Hodnotiaci úsudok naopak vyjadruje subjektívny názor jeho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných subjektívnych kritérií. Hodnotiaci úsudok preto nemožno dokazovať, treba však skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii a či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná.

Žalobca považoval za zásah do práva na ochranu svojej dobrej povesti predovšetkým tvrdenie, obsiahnuté v predmetných článkoch, týkajúce sa toho, že žalobca si prenajal priestory na vyučovanie od SOŠ v Kežmarku na 11,- eur/1 hod, ale TUAD mu za prenájom platila vyše 95,- eur/1 hod. Ide tu o skutkové tvrdenie, pravdivosť ktorého možno preukázať. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa v tom, že pravdivosť tohto skutkového tvrdenia bola v konaní preukázaná. Tvrdenia žalobcu, že z príjmov z nájmu od TUAD hradil aj ďalšie náklady (viď bod 12/ odvolania) žalovaný nepreukázal a zostali tak iba v rovine jeho tvrdení. Navyše, tieto tvrdenia žalobcu nemajú podklad v znení predmetných zmlúv. Jeho názor, že dôkazné bremeno v tomto ohľade zaťažuje žalovaného, je celkom zjavne nesprávny. Pokiaľ žalobca v konaní niečo tvrdí, zaťažuje ho dôkazná povinnosť, t. j. povinnosť svoje tvrdenia preukázať. Nie je možné požadovať od žalovaného, aby preukazoval tvrdenia žalobcu. Nie je relevantné, to, čo žalobca „predpokladal,“ pokiaľ ide o počet hodín, potrebných na skúšky a písomky. Súd prvého stupňa totiž nemohol vychádzať z predpokladov žalobcu, ale iba z riadne zisteného skutkového stavu.

Ďalej žalobca považoval za neoprávnený zásah do svojej dobrej povesti výrok, podľa ktorého ponúka prípravny kurz v Kežmarku na prijímacie skúšky na Právnickú fakultu UMB za cenu u 282,- eur, zatiaľ čo samotná právnická fakulta vo svojom sídle v Banskej Bystrici za tento kurz účtuje cenu len 140,- eur. Aj v tomto prípade ide o skutkové tvrdenie. Žalobca síce namieta nepravdivosť tohto tvrdenia, ale ničím nepreukázal, že by toto tvrdenie bolo nepravdivé. Inými slovami, žalobca síce toto tvrdenie považuje za difamujúce, ale v konaní neuviedol inú cenu týchto kurzov. Pravdivosť uvedeného skutkového tvrdenia, vyplýva z výpovede svedkyne A. A. - spoluautorky predmetných článkov. Táto svedkyňa vypovedala, že vychádzala z podkladov, ktoré zverejnila Právnická fakulta UMB na internete, ako ponuku pre uchádzačov prípravného kurzu na prijímacie skúšky a z informácií samotného žalobcu, zverejnených na jeho internetovej stránke. Žalobca organizoval prípravny kurz v Kežmarku pod hlavičkou PF UMB s tým rozdielom, že kurz v Kežmarku trval o 4 hodiny kratšie ako ten, ktorý sa konal v Banskej Bystrici, pričom na PF UMB v Banskej Bystrici stál 140,- eur a v Kežmarku 282,- eura rozdiel v cene bol teda 142,- eur.

Tvrdenie, že rektor A. podpísal nevýhodnú zmluvu pre TUAD krátko pred podaním demisie, žalobca napadol z toho hľadiska, že túto zmluvu s ním rektor A. uzavrel dňa 28. 9. 2009 a demisiu podal až dňa 1. 3. 2010. K tomu treba uviesť, že to, aký čas prebehol od podpisu zmluvy do demisie rektora A., nie je v prejednávanej veci právne významné, pretože tento údaj nemá žiadny súvis s dobrou povestou žalobcu (skôr má súvis s osobnostnými právami rektora A.).

Z uvedeného vyplýva, že v predmetných článkoch boli uvedené pravdivé údaje, týkajúce sa žalobcu, a preto nemohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do jeho dobrej povesti. Správne preto rozhodol súd prvého stupňa, keď žalobu zamietol.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a priznal ich náhradu úspešnej žalovanej. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia žalovanej. Jej právny zástupca v odvolacom konaní vykonal 1 úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) za 270,54 eur v zmysle § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. Po pripočítaní rež. paušálu 1 x 7,81 eur advokátska odmena predstavuje sumu 278,35 eur. Keďže právny zástupca žalovanej je platiteľom DPH, advokátska odmena sa v zmysle § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. zvyšuje o 20 % DPH, teda o sumu 55,67 eur. Trovy právneho zastúpenia žalovanej v odvolacom konaní tak predstavujú sumu 334,02 eur.

Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je po právnej stránke zásadného významu, pretože nerieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý by bol významný z hľadiska rozhodovacej činnosti vôbec (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 1/2004). Preto odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.